

Folketingets Retsudvalg, Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik og Europaudvalg

Christiansborg, den 16. februar 2004
EU-chefkonsulenten

Til
udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

Udviklingen i EU-samarbejdet om Retlige og Indre Anliggender.

Amsterdamtraktaten fastsætter 1. maj 2004 som frist for gennemførelsen af en række tiltag på området for Retlige og Indre Anliggender (RIA-området).

Med henblik på at sikre et overblik over udviklingen har Kommissionen siden Det Europæiske Råds møde i Tammerfors i oktober 1999 hvert halve år offentliggjort et såkaldt "scoreboard" (en resultattavle) over udviklingen på RIA-området¹.

Nærværende notat giver en kort redegørelse for indholdet af det seneste scoreboard af 30. december 2003².

1. Baggrund

På Det Europæiske Råds møde i Tammerfors blev de overordnede retningslinier for gennemførelsen af de mål, som Amsterdamtraktaten indeholdt på RIA-området fastsat. Da RIA-området for det første er et relativt nyt område for EU – det blev først traktatfæstet med Maastricht-traktaten i 1993 – og da

¹ KOM (2003) 812 af 30.12.2003. Scoreboardet kan downloades fra EU-oplysningens hjemmeside www.euo.dk.

² Notatet er baseret på den først foreliggende engelske udgave af Scoreboardet.

området for det andet til tider kan fremstå som svært tilgængeligt og svært overskueligt, besluttede man i Tammerfors, at Kommissionen halvårligt skulle udgive et såkaldt "Scoreboard". Scoreboardet skulle følge op på og gøre status for de mål, der var sat i henholdsvis Amsterdamtraktaten, Wien-handlingsplanen³ samt endelig på selve mødet i Tammerfors.

Siden marts 2000 har Kommissionen herefter hvert halve år udgivet et opdateret scoreboard indeholdende en skematisk og meget detaljeret oversigt over vedtagne og kommende forslag til retsakter fordelt efter sagsområde på RIA-området. Kommissionen har i den sammenhæng den 30. december 2003 udgivet sit seneste scoreboard for 2. halvår 2003. Hovedpunkterne i det seneste Scoreboard gengives kort i det følgende⁴.

2. Den fælles asyl- og indvandringspolitik

Asyl

På dette felt er man næsten nået hele vejen rundt – således har man blandt andet vedtaget **Dublin II-forordningen**, **Eurodac-forordningen**, oprettelsen af en **Europæiske Flygtningefond**, direktivet om fælles minimumsstandarder for **modtagelse af asylansøgere** samt direktivet om **midlertidig beskyttelse** i tilfælde af massetilstrømning. Imidlertid mangler man fortsat to væsentlige direktiver, nemlig **asylproceduredirektivet**⁵ (herunder fastsættelsen af listen med sikre 3. lande) og **asylstatusdirektivet**⁶; begge skulle have været på plads inden udgangen af 2003.

Herudover tilkendegiver Kommissionen at den i starten af 2004 vil fremsætte et forslag til Rådsafgørelse vedrørende **Den Europæiske Flygtningefond** for perioden 2005-2010.

Lovlig indvandring

For så vidt angår indvandringspolitikken udtrykker Kommissionen tilfreds-

³ Rådets og Kommissionens handlingsplan af 3. december 1998 for, hvorledes Amsterdamtraktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed bedst kan gennemføres; handlingsplanen blev vedtaget af Rådet den 3. december 1998 og forelagt på Det Europæiske Råds møde i Wien nogle dage senere

⁴ Det bemærkes, i denne sammenhæng, at EU-konsulentembedet i Folketinget i den nærmeste fremtid vil udgive et såkaldt "småtryk" indeholdende en samlet gennemgang af og oversigt over udviklingen på RIA-området.

⁵ KOM (2002) 326 af 18. juni 2002

⁶ KOM (2001) 510 af 12.9.2001

hed med, at man nu har fået direktivet⁷ om 3.landsborgeres status som **fastboende udlændinge** på plads. Direktivet indebærer adgang til fast opholdstilladelse efter 5 års lovligt ophold, samt ligebehandling for 3.landsstatsborgere i forholdet til EU-borger på en række punkter. Direktivet giver også fastboende udlændinge mulighed for at flytte fra en medlemsstat til en anden.

Også direktivet om **familiesammenføring**⁸ blev formelt vedtaget den 22. september 2003.

Og endelig er der opnået politisk enighed den 6. november 2003 om direktivet⁹ om **midlertidig opholdstilladelse for ofre for menneskehandel**, der samarbejder med myndighederne.

Derimod går det langsommere med et andet direktivforslag, der er på bordet, nemlig forslaget til Rådets direktiv¹⁰ om betingelserne for **tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på studier**, faglig uddannelse eller volontørtjeneste, ligesom direktivforslaget om betingelserne for tredjelandstatsborgeres indrejse og ophold med henblik på beskæftigelse som lønmodtagere og udøvelse af selvstændig erhvervsvirksomhed¹¹ også lader vente på sig. Endelig tilkendegiver Kommissionen, at den snart vil fremsætte et forslag vedrørende udenlandske forskeres adgang til EU.

Bekæmpelse af ulovlig indvandring

Bekæmpelse af ulovlig indvandring har fortsat høj politisk prioritet. Således er der opnået enighed om etableringen af et **netværk af forbindelsesofficerer**, der beskæftiger sig med indvandring, ligesom der er politisk enighed om et samarbejde, der skal lette **tilbagesendelsen af illegale indvandrere** (fælles flyafgange samt assistance ved transit gennem et andet EU-land). Kommissionen agter i denne sammenhæng at fremsætte et forslag vedrørende **finansiel støtte til repatriering**. Endelig vil Kommissionen fremsætte et direktivforslag vedrørende **minimumsstandarder for tilbagesendelsesprocedurer** samt gensidig anerkendelse af afgørelser om tilbagesendelse.

Kommissionen har yderligere tilkendegivet, at man i foråret 2004 vil udgi-

⁷ DIR 2003/109/EF af 25. november 2003

⁸ DIR 2003/86/EF af 22. september 2002

⁹ KOM (2002) 71 af 11.2.2002

¹⁰ KOM (2002) 0548 af 7.oktober 2002

¹¹ KOM(2001) 386.

ve en **rapport om forholdet mellem lovlig og ulovlig indvandring i EU.**

Tilbagebetalingsaftaler m.m.

På dette felt er der indgået en række aftaler med Macao, Hong Kong, Albanien og Kina, mens der snart forventes resultater i forhandlingerne med Sri Lanka, Rusland og Ukraine.

Hertil kommer, at Kommissionen på et mere generelt plan søger at integrere immigrationsspørgsmålet i relationerne med 3.lande, herunder i forbindelse med regionale samarbejdsprogrammer.

Kommissionen vil fremlægge et **samlet rapport omkring tilbagebetalingspolitikken** primo 2004.

3. Det civile samarbejde

På det civile område konstaterer Kommissionen at det går i den rigtige retning inden for rammerne af programmet om **gensidig anerkendelse af retsafgørelser** på det civile område¹². Der er således tilfredshed med at **forordningen om forældreansvar**¹³ blev vedtaget. Forordningen om forældreansvar indebærer blandt andet, at retsafgørelser afsagt i ét medlemsland om forældreansvar, skilsmisse eller separation skal anerkendes i de øvrige medlemslande uden yderligere procedurekrav¹⁴. Kommissionen konstaterer ligeledes, at der sker fremskridt i forhandlingerne om direktivforslaget om erstatning til **ofre for forbrydelser**¹⁵.

Kommissionen forventer endvidere snart at fremsætte et forslag til en **europæisk betalingsordre**, ligesom det verserende forslag til forordning om indførelse af et **europæisk tvangsfuldbyrdsdokument** for ubestridte krav¹⁶ forventes endeligt vedtaget i første halvdel af 2004.

Endelig har Kommissionen den 22. juli 2003 fremsat et forslag til en forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold ("**ROM II**")¹⁷.

¹² 2001/C 12/01 af 15.1.2001

¹³ Rfor 2201/2003 af 27. november 2003

¹⁴ Forordningens artikel 21

¹⁵ Forslag til Rådets direktiv om erstatning til ofre for forbrydelser - KOM/2002/0562 endelig

¹⁶ Forslag til RFor 2002/159 af 18. april 2002

¹⁷ KOM/2003/0427 endelig udgave

4. Det strafferetlige samarbejde

På baggrund af sin grøn bog om straffeprocessuelle minimumsgarantier fra februar 2003¹⁸ påregner Kommissionen at fremsætte et første forslag til **rammeafgørelse vedrørende straffeprocessuelle minimumsgarantier**. Kommissionen vil efterfølgende offentliggøre to grønbøger vedrørende henholdsvis ”før-retlig tilbageholdelse”¹⁹ samt gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af alternative strafformer. Hertil kommer de videre forhandlinger baseret på et græsk initiativ vedrørende ”**ne bis in idem**” - princippet²⁰, dvs. forbuddet mod at blive tiltalt/straffet for samme forseelse flere gange.

I relation til princippet om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser, bemærker Kommissionen, at Rådet i juli 2003 har vedtaget rammeafgørelsen om **indefrysning af formuegoder eller bevismateriale**²¹, ligesom Kommissionen i november 2003 har præsenteret et forslag til rammeafgørelse²² om en **europæisk bevissikringskendelse** til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data til brug i straffesager.

Endelig konstatere Kommissionen, at alle medlemslande senest pr. 31. december 2003 skulle have gennemført **den europæiske arrestordre** i national lovgivning. Kommissionen vil i løbet af 2004 gøre status over medlemslandenes gennemførelsestiltag i den forbindelse.

5. Kriminalitetsbekæmpelse og terrorisme

Kommissionen påregner snart at offentliggøre en rapport om medlemslandenes gennemførelse af rammeafgørelsen om **terrorism**²³. Kommissionen påregner ligeledes primo 2004 at offentliggøre en rapport om medlemslandenes gennemførelse af rammeafgørelsen om **bekæmpelse af svig** og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter²⁴, ligesom der også snart vil blive offentliggjort en rapport om rammeafgørelsen²⁵ vedrørende **hvid-**

¹⁸ KOM (2003) 75 af 19. februar 2003

¹⁹ Vendingen ”pre-trial detention” anvendes i Scoreboardet

²⁰ 2003/C 100/12 af 26. april 2003

²¹ Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA af 22. juli 2003 om fuldbyrdelse i den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale.

²² Kom 2003/0668 af 14/11 2003.

²³ Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om bekæmpelse af **terrorism** (2002/475/RIA)

²⁴ 2001/413/RIA: Rådets rammeafgørelse af 28. maj 2001 om bekæmpelse af svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter.

²⁵ 2001/500/RIA: Rådets rammeafgørelse af 26. juni 2001 om **hvidvaskning** af penge, identifikation, opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold.

vaskning af penge.

Kommissionen nævner også, at Rådet den 22. juli 2003 vedtog en rammeafgørelse om **bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor**²⁶.

For så vidt angår **Europol**, konstaterer Kommissionen, at Europol's aktiviteter er blevet udvidet og effektiviseret med ændringsprotokollen, der blev vedtaget i november 2003²⁷.

6. Grænsekontrol og Schengen

På dette område fremhæver Kommissionen sin egen aktive indsats, der indtil videre er endt med etableringen af **et fælles grænseagentur**. I en fortsættelse af denne indsats påregner, Kommissionen, at der skal etableres op til to centre for **søgrænserne** samt et center for **luftgrænserne**.

Mht. til visum påregner Kommissionen at fremsætte et forslag til forordning vedrørende et **Visa Informations System (VIS)**, og Kommissionen har i den sammenhæng afsat finansielle midler til udviklingen af systemet. Kommissionen nævner også her det verserende forslag vedrørende sikrere rejsedokumenter, herunder anvendelsen af biometriske kendetegn i visaer og i 3.landsstatsborgeres opholdstilladelser²⁸. Kommissionen vil her snarligt præ-

²⁶ Rådets rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor [De Europæiske Fællesskabers Tidende C 184 af 2.8.2002].

²⁷ Rådet vedtog på sit møde den 27. – 28. November 2003 en ændringsprotokol til Europol-konventionen. Protokollen indebærer en række ændringer af Europol-konventionen vedrørende blandt andet Europol's mandat, de nationale kompetente myndigheders rolle, analysedatabaser, aktindsigt og demokratisk kontrol med Europol

²⁸ Der blev forelagt forslag herom for Rådet og Europa-Parlamentet i september 2001. Den 18. februar 2002 blev ændringen af den ensartede udformning af visa vedtaget ved Rådets forordning (EF) nr.

sentere et forslag, de indebærer anvendelsen af **biometriske kendetegn også i Unionsborgernes pas.**

Kommissionen konstatere også, at arbejdet med næste version af Schengen Informations Systemet (**SIS II**) skrider fremad.

7. EU-statsborgerskab

334/20021 (om ændring af forordning (EF) nr. 1683/95 om ensartet udformning af visa), og den 13. juni 2002 blev forordning (EF) nr. 1030/2002 om ensartet udformning af opholdstilladelser til tredjelandstatsborgere vedtaget. Medlemsstaterne er forpligtet til at gennemføre disse nye specifikationer, inden fristerne udløber henholdsvis den 3. juni 2007 og den 14. august 2007. Kommissionen har herefter den 24. september 2003 fremsat et forslag til forordning KOM(2003) 558 af 24.09.2003, der medfører yderligere ændringer i reglerne om ensartede udformning af visa og opholdstilladelse.

Der er sker også fremskridt for så vidt angår forhandlingerne om direktivforslaget om **unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område**²⁹. Direktivforslaget samler alle eksisterende regler vedrørende fri bevægelighed for personer og vil angiveligt i høj grad lette de administrative procedurer i medlemslandene for EU-borgere, der ønsker at bevæge sig fra ét medlemsland til et andet, og som ønsker at medbringe deres familie i den sammenhæng.

8. Afsluttende bemærkninger

Kommissionen kommer også kort ind på tiltag på områderne narkotikabekæmpelse og eksterne relationer, herunder aftalerne³⁰ med USA fra juni 2003 om **gensidig retshjælp og udlevering**.

Kommissionen tilkendegiver endelig i Scoreboardet, at den i juni 2004 vil offentliggøre en afsluttende meddelelse indeholdende et samlet overblik over udviklingen på RIA-området set i forhold til Amsterdamtraktatens tidsfrist 1. maj 2004. Denne meddelelse vil yderligere ifølge Kommissionen tage højde for input modtaget via en on-line høring samt Europa-Parlamentets eventuelle kommentarer.

Samtidig vil meddelelsen indeholde de første overvejelser omkring, hvordan der skal tages hul på næste fase i processen mod etableringen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed; denne næste fase kaldes indtil videre af Kommissionen for **Tammerfors II-dagsordenen**, og vil i relevant omfang inddrage de nye muligheder, som der ligger i udkastet til forfatningstraktat.

Med venlig hilsen

Christian Dubois
EU-fuldmægtig
ftchdu@ft.dk (3611)

²⁹ Kommissionens forslag til Rådets direktiv (EF) om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (**KOM(2001) 257** endelig.

³⁰ Begge offentliggjort i EUT L181/34 & L 181/27 af 19. juli 2003